

بسم الله الرحمن الرحيم

تاریخ و کردگاری

پرومشی در تاریخ ایران (قبل از اسلام)

نگارش:

نگاه میری فرد

سرشناسه	میری فرد، نیره سادات، ۱۳۳۰-
عنوان و نام پدیدآور	تاریخ و گردشگری، پژوهشی در تاریخ ایران باستان (قبل از اسلام) / نگارش نیره سادات (نگاه میری فرد).
مشخصات نشر	تهران، مهکامه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۶۸۸ ص: نقشه (رنگی)
شابک	978-600-7127-83-4
وضعیت فهرست نویسی: فیپا	
یادداشت	کتابنامه: ص. ۶۸۱-۶۸۷؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	پژوهشی در تاریخ ایران باستان (قبل از اسلام)
موضوع	گردشگری-- ایران-- تاریخ Iran-- History-- Tourism
موضوع	ایران-- تاریخ-- پیش از اسلام Iran-- History-- To 633
موضوع	ایران-- تمدن-- پیش از اسلام To 633-- Civilization-- Iran
موضوع	ایران-- آداب و رسوم و زندگی اجتماعی-- پیش از اسلام Iran-- Social life and customs-- To 633
رده بندی کنگ	DSR ۱۴۰/۹۷۲ ۱۳۹۵
رده بندی دربی	۹۵۵/۰۱
شماره کتابشناسی ملی	۳۴،۸۹۱

نام کتاب: تاریخ و گردشگری، پژوهشی در تاریخ ایران باستان (قبل از اسلام)

مؤلف: نگاه میری فرد

ناشر: مهکامه

ناظر چاپ: بهزاد ربیعی فراهانی

لیتوگرافی: نقش

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۵

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۴۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۱۲۷-۸۳-۴

مراکز پخش: ۱- تهران، خیابان انقلاب، خیابان فخر رازی، نرسیده به بلوار آزاد، چپ انوری، پلاک ۸، طبقه

دوم، نشر و پخش مهکامه

فک: ۰۹۱۲۳۹۷۴۰۲۱-۶۶۹۰۱۵۰

تلفن: ۶۶۴۸۸۲۰۳-۶۶۴۹۷۰۵۰

۲- تهران، میدان انقلاب، بین خیابان ۱۲ فروردین و اردیبهشت، کتاب روش ماه

تلفن: ۶۶۴۶۰۹۳۲-۶۶۴۶۷۳۲۳

en_mahkame@ya. o.com

www.mahkame.com

پست الکترونیکی:

نمایندگی های شهرستان:

۱- اهواز: خیابان حافظ، بین سیروس و نادری، کتاب فروشی رشد، اهواز: تلفن: ۳-۲۲۱۷۰۰۰

۲- مشهد: بلوار نبوت، پخش کتاب دانشگاهی رنوف، تلفن: ۲۸۴۰۵۸۴۶

۳- اصفهان: خیابان چهارباغ عباسی، مجتمع چهارباغ، زیرزمین، پلاک ۲۶، همراه: ۰۹۱۳۱۶۶۰۹۴۵

۴- یزد: خیابان فرخی، جنب مجتمع ستاره، کتاب فروشی فدک، تلفن: ۳۶۲۲۷۴۷۵

۵- کرمان: خیابان استقلال، کوچه ۱۰ غربی ۷، پلاک ۱۰، مؤسسه هفتواد کویر

فهرست مطالب

۲۹.....	فصل اول. تمدن ایلام (هل تمتی)، منشأ قدیمی ترین تمدن ایران و جهان (۶۴۵-۳۰۰ ق.م.)
۳۱.....	تاریخچه
۳۳.....	ترجمه کتیبه آشور با چال در حج و انقراض ایلام
۳۴.....	قلمرو و حدود جغرافیایی ایلام
۳۶.....	اوضاع سیاسی
۳۶.....	۱- نوع حکومت
۳۷.....	۲- پایتخت و شهرهای مهم
۳۸.....	۳- پادشاهان مهم
۴۰.....	۴- رویدادهای مهم
۴۲.....	آخرین نبرد و سقوط ایلام
۴۴.....	اوضاع اقتصادی
۴۴.....	اوضاع اجتماعی (فرهنگ و تمدن)
۴۴.....	الف) نژاد
۴۵.....	ب) طبقات اجتماعی
۴۷.....	پ) دین
۵۰.....	ت) قوانین
۵۱.....	ث) زبان
۵۱.....	ج) خط
۵۴.....	چ) ادبیات و اسطوره‌های ایلامی
۵۴.....	ح) نوع لباس
۵۵.....	خ) هنر و معماری و علوم
۵۵.....	۱- سفالگری و آجر لعابدار
۵۵.....	۲- مهر
۵۵.....	۳- اشیاء مرمری
۵۶.....	۴- ریخته‌گیری و مجسمه‌سازی

- ۵۷ ۵- شیشه‌گری
- ۵۷ ۶- معماری
- ۵۷ ۷- علوم
- ۵۸ نظرات درباره ایلامی‌ها
- ۵۸ آثار باقیمانده از تمدن ایلام
- ۵۸ تاریخچه حفاری‌های تمدن ایلام
- ۶۰ ۱- شوش
- ۶۲ ۲- زیگورات چغازنبیل و معابد شهر دورانتاش
- ۶۴ زگورات
- ۶۶ ۳- رمان: بیه یحیی
- ۶۷ ۴- خربه‌های شهر کمادین
- ۶۷ ۵- فارس
- ۶۷ ۶- خوزستان: ده خوش‌آفره
- ۶۸ ۷- کتیبه هانی (ایلام)
- ۶۹ فصل دوم: تمدن ماد (نخستین حکومت آریایی در ایران)
- ۷۱ تاریخچه تمدن ماد
- ۷۴ اتحاد اقوام ماد و تشکیل دولت پادشاهی ماد
- ۷۸ حدود جغرافیایی
- ۷۹ اوضاع سیاسی
- ۷۹ ۱- نوع حکومت
- ۸۰ ۲- پایتخت و شهرهای مهم
- ۸۰ همدان (دیدارگاه یا دژمادها)
- ۸۱ ۳- مؤسس و پادشاهان مهم
- ۸۱ ۱- مؤسس: دیاکو ۷۰۸-۶۵۵ ق.م.
- ۸۲ ۲- فره ورثیش ۶۵۵-۶۳۳ ق.م.
- ۸۳ ۳- هوشتره ۶۳۳-۵۹۳ ق.م.
- ۸۳ ۴- آستیاگ
- ۸۵ ۴- رویدادهای مهم
- ۹۳ اوضاع اقتصادی
- ۹۳ روابط اقتصادی در جامعه ماد
- ۹۴ اوضاع اجتماعی

۹۴	۱- نژاد
۹۴	۲- طبقات اجتماعی
۹۷	۳- دین
۹۷	اعتقادات اولیه آریایی‌ها و تعالیم زرتشت
۱۰۱	۴- زبان
۱۰۲	۵- خط
۱۰۳	۶- ادبیات و اسطوره‌ها
۱۰۴	۷- لباس و آرایش
۱۰۶	۸- هنر و معماری
۱۰۷	آثار تمدن ماد
۱۱۵	فصل سوم: تمدن هخامنشی (نخستین امپراتوری جهانی)
۱۱۷	تاریخچه
۱۲۲	تشکیل امپراتوری هخامنشی
۱۲۶	علل سقوط هخامنشیان
۱۲۸	داوری هخامنشیان از دیدگاه تاریخ و تاریخ‌نویسان
۱۳۲	حدود جغرافیایی
۱۳۳	پرچم
۱۳۴	اوضاع سیاسی
۱۳۴	۱- نوع حکومت
۱۳۶	الف) سازمان اداری
۱۳۷	ب) مقامات اداری
۱۴۲	۲- پایتخت و شهرهای مهم
۱۴۲	الف) پاسارگاد
۱۴۳	ب) هگمتانه (همدان)
۱۴۳	ب) بابل
۱۴۵	ت) شوش
۱۴۸	ث) پارسه (تخت جمشید)
۱۵۰	۳- مؤسس و شاهان مهم
۱۵۰	الف) کوروش بزرگ مردی خردمند و با استعداد (۶۰۱ ق.م-۵۲۹ ق.م)
۱۵۴	داوری درباره فرمانروایی کوروش بزرگ
۱۵۶	کوروش در کتاب‌های آسمانی

- ۱۵۸..... نظرات مورخان و نویسندگان درباره کوروش بزرگ
- ۱۶۲..... (ب) کمبوجیه
- ۱۶۴..... (پ) داریوش بزرگ
- ۱۶۹..... زندگی خصوصی و صفات داریوش بزرگ
- ۱۷۱..... داوری تاریخ و مورخان درباره داریوش بزرگ
- ۱۷۳..... (ت) خشایارشا
- ۱۷۵..... داوری تاریخ و مورخان درباره خشایارشا
- ۱۷۵..... ۴- رویدادهای مهم در تاریخ هخامنشیان
- ۱۷۵..... الف) قیام کوروش علیه استیگ شاه ماد
- ۱۷۶..... ب) جنگ با لیدی و برافتادن دولت لیدی
- ۱۷۷..... ر) تسخیر بابل ۵۳۸ ق.م.
- ۱۸۰..... (ت) تصرف بحر (د ۱۲ ق.م.)
- ۱۸۰..... (ث) شورش گند با مغ (دیای دروغین)
- ۱۸۴..... (ج) جنگ ماراتن (۴۹۰ ق.م.)
- ۱۸۶..... (چ) نبرد سالامیس (۴۸۰ ق.م.) و فتح آتن
- ۱۹۱..... (ح) حمله اسکندر به ایران
- ۱۹۵..... نظر مورخان در مورد آتش زدن تخت جمشید
- ۱۹۶..... علل شکست ایران از یونان (اسکندر)
- ۱۹۷..... ۵- سیاست خارجی در عصر هخامنشیان
- ۱۹۷..... الف) روابط ایران و یونان
- ۱۹۹..... ب) روابط ایران و هند
- ۲۰۰..... اوضاع اقتصادی
- ۲۰۰..... ۱- کشاورزی
- ۲۰۳..... ۲- باغ‌های ایرانی
- ۲۰۴..... ۳- دامداری، صیادی و پرورش زنبور عسل
- ۲۰۵..... ۴- صنعت
- ۲۰۶..... ۵- معادن
- ۲۰۶..... ۶- حرفه‌ها و دستمزدها
- ۲۱۰..... ۷- مالیات
- ۲۱۳..... ۸- راه‌ها
- ۲۱۴..... الف) راه‌های خشکی
- ۲۱۶..... ب) راه‌های آبی

۲۱۷	پ) حفر کنال سوئز
۲۱۸	۹- تجارت
۲۲۰	۱۰- بانکداری
۲۲۲	اوضاع اجتماعی
۲۲۲	۱- نژاد
۲۲۳	۲- طبقات اجتماعی
۲۲۳	الف) ه
۲۲۶	ب) بزرگ
۲۲۷	پ) ارتش ان
۲۳۱	ت) مغان (زرانیان)
۲۳۲	ث) بازرگانان
۲۳۲	ج) کارگران
۲۳۴	چ) کشاورزان
۲۳۶	ح) موقعیت زنان
۲۳۹	۳- دین
۲۴۰	الف) دین اولیه‌ی آریاییان ایرانی و مزداییان
۲۴۳	ب) مهرپرستی
۲۴۳	پ) آناهیتا
۲۴۴	ت) خدایان دیگر
۲۴۴	ث) زردتشی‌گری
۲۴۷	ج) سیری در دین شاهان هخامنشی
۲۵۱	۴- قوانین
۲۵۴	۵- خط و زبان
۲۵۵	الف) ایلامی
۲۵۶	ب) بابلی
۲۵۶	پ) آرامی
۲۵۸	ت) پارسی باستان
۲۶۱	ویژگی‌های خط میخی پارسی باستان
۲۶۱	تاریخچه کشف خط میخی پارسی باستان
۲۶۵	۶- ادبیات اسطوره‌ای
۲۶۵	۷- لباس
۲۷۰	الف) لباس شاهان

- ۲۷۰..... (ب) لباس زنان درباری
- ۲۷۰..... (پ) لباس نظامیان
- ۲۷۱..... (ت) لباس عامه مردم
- ۲۷۲..... ۸- آداب و رسوم
- ۲۷۵..... آداب غذایی پارس‌ها
- ۲۷۷..... ۹- آموزش و پرورش
- ۲۸۰..... ۱۰- علوم
- ۲۸۲..... تقویم پارس‌ها
- ۲۸۴..... ۱۱- هـ ها و معماری
- ۲۸۴..... (ب) معماری
- ۲۸۹..... در مجسمه‌سازی
- ۲۸۹..... (پ) منبرغ و منکاری
- ۲۹۰..... (ت) جواهرسازی
- ۲۹۰..... (ث) مینا کاری و منبرغ کاری
- ۲۹۱..... (ج) عاج و استخوان
- ۲۹۱..... (چ) منبت‌کاری
- ۲۹۱..... (ح) کاشی‌کاری
- ۲۹۱..... (خ) سنگ‌تراشی (حجاری)
- ۲۹۳..... (د) پارچه‌بافی و فرش‌بافی
- ۲۹۴..... آثار هخامنشیان
- ۲۹۴..... ۱- لوح زرین آرپارمنه
- ۲۹۴..... ۲- پاسارگاد (کاخ‌ها و آتشکده‌ها)
- ۲۹۶..... ۳- آرامگاه کوروش بزرگ در پاسارگاد
- ۲۹۹..... ۴- کاخ برازجان
- ۲۹۹..... ۵- استوانه حقوق بشر کوروش بزرگ
- ۳۰۱..... ۶- آثار شوش کهن‌ترین شهر ایران زمین
- ۳۰۳..... ۷- تندیس داریوش بزرگ
- ۳۰۵..... ۸- کتیبه بیستون
- ۳۱۲..... ۹- تخت جمشید
- ۳۱۴..... ویژگی‌های تخت جمشید
- ۳۱۵..... الف) کاخ تچر (در جنوب غربی صفه تخت جمشید)
- ۳۱۶..... ب) کاخ آپادانا (آپدانه)

۳۱۹.....	ب) کاخ هدیش.....
۳۱۹.....	ت) حرمسرا (موزه).....
۳۱۹.....	ث) دروازه ملل و کاخ انتظار.....
۳۲۲.....	ج) کاخ صدستون.....
۳۲۲.....	چ) عمارت خزانه.....
۳۲۷.....	نقش فروهر.....
۳۲۸.....	- آرامگاه شاهان هخامنشی در کوه رحمت (مهر).....
۳۳۱.....	۱۰- نقش سم.....
۳۳۵.....	۱۱- گنج نامه همدان.....
۳۳۵.....	۱۲- آثار دیگر تمدن هخامنشی.....
۳۳۶.....	۱۳- ساختمانی در برشاند.....
۳۳۶.....	۱۴- دخمه داودختر نزدیک فهلان فارس.....
۳۳۶.....	۱۵- خنیمان.....
۳۳۷.....	۱۶- همدان.....
۳۳۷.....	۱۷- فارس (داراب).....
۳۳۷.....	۱۸- آثار تمدن هخامنشی کشورهای مختلف.....
۳۳۹.....	۱۹- گنجینه‌ی پازیریک.....
۳۴۰.....	۲۰- سنگ نبشته ترعه سوئز.....
۳۴۱.....	۲۱- کتیبه‌ای به خط آرامی در الفانتین.....
۳۴۱.....	۲۲- نامه‌هایی نوشته شده بر روی چرم.....
۳۴۱.....	۲۳- سنگ نبشته لوکیه.....
۳۴۱.....	۲۴- اسناد ماگنسیا.....
۳۴۲.....	۲۵- برگ‌نوشته زئوسی.....
۳۴۲.....	۲۶- کتیبه صخره‌ای وان.....
۳۴۲.....	۲۷- مهرهای دریاچه مرمره.....
۳۴۲.....	۲۸- شهری در ترکیه.....
۳۴۲.....	۲۹- سنگ‌نبشته‌های عراق.....
۳۴۲.....	۳۰- لوح رومانی.....
۳۴۲.....	۳۱- مهرها.....

- ۳۴۹..... علل سقوط سلوکیان
- ۳۵۰..... اوضاع سیاسی
- ۳۵۰..... ۱- نوع حکومت
- ۳۵۲..... ۲- پایتخت و شهرهای مهم
- ۳۵۲..... الف) سیاست شهرسازی سلوکیان
- ۳۵۵..... ب) شهرهای سلوکی
- ۳۵۷..... ۳- مؤسس و شاهان مهم
- ۳۵۷..... الف) مؤسس سلوکوس نیکاتر
- ۳۵۸..... ب) آنتیوخوس اول
- ۳۵۹..... ج) آنتیوخوس سوم (کبیر)
- ۳۵۹..... ۴- رویا های مهم
- ۳۶۰..... ۵- سیاست خارجی
- ۳۶۰..... الف) روابط دولت سلوک با دولت هند
- ۳۶۰..... ب) روابط با روم
- ۳۶۱..... اوضاع اقتصادی
- ۳۶۱..... الف) زمین و کشاورزی
- ۳۶۲..... ب) صنعت
- ۳۶۲..... پ) معادن
- ۳۶۲..... ت) مالیات ها
- ۳۶۳..... ث) راه ها
- ۳۶۴..... ج) پول و تجارت
- ۳۶۵..... اوضاع اجتماعی (فرهنگ و تمدن)
- ۳۶۵..... ۱- نژاد
- ۳۶۵..... ۲- طبقات اجتماعی
- ۳۶۵..... الف) شاه
- ۳۶۵..... ب) بزرگان
- ۳۶۵..... پ) طبقات مختلف در جامعه یونانی شده سلوکی
- ۳۶۷..... ت) سپاهیان (ارتش)
- ۳۶۸..... ۳- دین
- ۳۶۹..... ۴- قوانین (دادگستری)
- ۳۶۹..... ۵- خط و زبان و فرهنگ
- ۳۷۱..... ۶- هنر

۳۷۲	آثار سلوکیان
۳۷۲	۱- معبد نورآباد ممسنی
۳۷۲	۲- معبد کنگاور
۳۷۲	۳- معبد خورهه
۳۷۲	۴- خرابه‌های ساختمانی در استخر نزدیکی تخت جمشید
۳۷۳	۵- اشیاء
۳۷۳	۶- شوش
۳۷۳	۷- دیپرز ک شاه
۳۷۴	۸- ستون سنگی در
۳۷۴	۹- نقش برجسته ل ضحا
۳۷۵	فصل پنجم: تمدن اشکانیان (بارتوان) (۲۲۴ ق.م. تا ۲۲۴ میلادی)
۳۷۷	تاریخچه
۳۸۱	حدود جغرافیایی
۳۸۲	پرچم
۳۸۲	اوضاع سیاسی
۳۸۲	۱- نوع حکومت
۳۸۴	مجلس
۳۸۵	۲- پایتخت‌ها و شهرهای مهم
۳۸۶	الف) آساک
۳۸۶	ب) نسا (عشق آباد)
۳۸۶	پ) صدرروازه (هکاتم پولیس)
۳۸۷	ت) دارا (داريوم)
۳۸۷	ث) تیسفون (در نزدیکی بغداد کنونی)
۳۸۸	ج) شهرهای مهم
۳۸۹	۳- مؤسس و شاهان مهم
۳۸۹	مؤسس (ارشک)
۳۹۰	شاهان مهم
۳۹۰	الف) تیرداد اول
۳۹۱	ب) اردوان اول (اشک سوم)
۳۹۱	پ) مهرداد اول (اشک ششم)
۳۹۲	ت) مهرداد دوم (اشک نهم) (۱۲۴ - ۷۶ ق.م.)

- ۳۹۳..... (ث) ارد اول (اشک سیزدهم)
- ۳۹۴..... (ج) بلاش اول (اشک بیست و دوم)
- ۳۹۴..... رویدادهای مهم
- ۳۹۴..... (الف) جنگ با سلوکیان
- ۳۹۴..... (ب) جنگ در ارمنستان
- ۳۹۵..... (پ) جنگ حران (۵۳ ق.م)
- ۳۹۷..... (ت) نبرد در زمان فرهاد چهارم (اشک چهاردهم)
- ۳۹۸..... (ث) تولد عیسی مسیح (ع)
- ۳۹۸..... (ج) قرار داد صلح در زمان فرهاد پنجم (اشک پانزدهم)
- ۳۹۸..... (چ) نبرد در زمان خسرو
- ۳۹۸..... (ح) آخرین رویداد
- ۴۰۰..... سیاست خارجی
- ۴۰۰..... (الف) روابط ایران و روم
- ۴۰۱..... (ب) روابط ایران و هند
- ۴۰۱..... (پ) روابط ایران و چین
- ۴۰۲..... اوضاع اقتصادی
- ۴۰۲..... ۱- کشاورزی
- ۴۰۲..... ۲- دامداری
- ۴۰۳..... ۳- معادن
- ۴۰۳..... ۴- صنعت
- ۴۰۳..... ۵- مالیات
- ۴۰۳..... ۶- پول
- ۴۰۴..... انواع سکه
- ۴۰۵..... ۷- راهها
- ۴۰۶..... ۸- تجارت
- ۴۰۷..... (الف) صادرات
- ۴۰۸..... (ب) واردات
- ۴۰۸..... اوضاع اجتماعی
- ۴۰۸..... ۱- نژاد
- ۴۰۸..... ۲- طبقات اجتماعی
- ۴۰۹..... (الف) شاه
- ۴۱۰..... (ب) ملکه

۴۱۱.....	پ) بزرگان.....
۴۱۲.....	ت) روحانیان (مغان).....
۴۱۳.....	ث) کشاورزان.....
۴۱۳.....	ج) بردگان (بندگان).....
۴۱۳.....	چ) زنان.....
۴۱۴.....	۳- دین.....
۴۱۵.....	الف) زرتشتی.....
۴۱۷.....	ب) رروا.....
۴۱۷.....	پ) یهودی.....
۴۱۸.....	ت) مسیحیت.....
۴۱۸.....	ث) بودائی.....
۴۱۸.....	ج) صابین.....
۴۱۹.....	چ) مهرپرستی.....
۴۲۰.....	افسانه مهر.....
۴۲۱.....	آداب مهرپرستان (میترائیسم).....
۴۲۲.....	مهرپرستی (میترائیسم) در ایران و سرزمینهای دیگر.....
۴۲۳.....	مهرپرستی (میترائیسم) در امپراتور روم.....
۴۲۵.....	تأثیر مهرپرستی (میترائیسم) در مسیحیت.....
۴۲۶.....	۴- قوانین.....
۴۲۶.....	۵- ارتش.....
۴۲۸.....	۶- خط و زبان.....
۴۳۳.....	۷- ادبیات و اسطوره‌ها.....
۴۳۴.....	۸- نوع لباس.....
۴۳۶.....	۹- آداب و رسوم و اخلاق.....
۴۳۷.....	۱۰- علوم.....
۴۳۸.....	تقویم.....
۴۳۸.....	۱۱- هنر.....
۴۴۰.....	الف) مجسمه‌سازی.....
۴۴۰.....	ب) فرش‌بافی.....
۴۴۰.....	پ) سفال‌گری.....
۴۴۰.....	ت) حجاری (تراش سنگ).....
۴۴۱.....	ث) نقاشی.....

- ۴۴۱..... ۱۲- شهرسازی
- ۴۴۲..... ۱۳- معماری
- ۴۴۴..... آثار تمدن اشکانی
- ۴۴۴..... الف) خارج از ایران امروزی
- ۴۴۶..... ب) آثار اشکانیان در سرزمین ایران
- ۴۵۹..... فصل ششم: تمدن ساسانیان (۶۵۱-۶۵۲-۲۲۶ میلادی)
- ۴۶۱..... تاریخچه
- ۴۶۳..... علل سقوط ساسانیان
- ۴۶۵..... حدود رافیان
- ۴۶۶..... پرچم
- ۴۶۷..... پرفش کویان
- ۴۶۹..... اوضاع سیاسی
- ۴۶۹..... ۱- نوع حکومت
- ۴۷۲..... ۲- پایتخت و شهرهای مهم
- ۴۷۳..... الف) تیسفون
- ۴۷۴..... ب) شهرهای مهم
- ۴۷۴..... ۱- استخر
- ۴۷۵..... ۲- گندی شاپور (جندی شاپور)
- ۴۷۶..... ۳- فیروز آباد (اردشیر خوره- شهر گور)
- ۴۷۷..... ۴- بیشاپور (بیشاپور)
- ۴۷۸..... ب) شهرهایی که شاهان ساسانی بنا نهادند
- ۴۸۵..... ۳- مؤسس و شاهان مهم
- ۴۸۵..... افسانه اردشیر
- ۴۸۶..... اردشیر بابکان (بابکان) ۲۲۶ تا ۲۴۱ میلادی
- ۴۸۹..... شاهان مهم
- ۴۸۹..... الف) شاپور اول (۲۴۱ تا ۲۷۲ میلادی)
- ۴۹۱..... داوری مورخان درباره شاپور اول
- ۴۹۱..... ب) شاپور دوم ۳۱۰ تا ۳۷۹ میلادی
- ۴۹۳..... داوری مورخان درباره شاپور دوم
- ۴۹۴..... ب) بهرام پنجم (بهرام گور)
- ۴۹۶..... داوری مورخان درباره بهرام پنجم (گور)

۴۹۶	 (ت) خسرو اول (انوشیروان) ۵۲۱-۵۷۹ میلادی
۵۰۰	 داوری مورخان درباره خسرو اول (انوشیروان)
۵۰۳	 (ث) خسرو دوم (پرویز)
۵۰۶	 نفایس عجیب خسرو دوم (پرویز)
۵۰۸	 داوری مورخان درباره خسرو دوم (پرویز)
۵۰۸	 (ج) یزدگرد سوم
۵۱۰	 داوری مورخان درباره یزدگرد سوم
۵۱۱	 رماندگان یزدگرد سوم
۵۱۲	 ۴- رویدادهای مهم
۵۱۲	 (الف) جنگ ایران و روم در زمان شاپور اول
۵۱۲	 (ب) جنگ ایران و روم (شاپور اول و والیرین)
۵۱۳	 (پ) تجزیه امپراتوری روم
۵۱۴	 (ت) انقلاب مزدک
۵۱۵	 (ث) قیام بهرام چوبین
۵۱۷	 (ج) ویرانی آتشکده آذرگشنسب
۵۱۷	 (چ) آخرین رویداد جنگ‌های ایران و اعراب
۵۲۲	 ۵- سیاست خارجی و روابط با ملل
۵۲۲	 (الف) روابط ایران و روم
۵۲۳	 (ب) روابط ایران و هند
۵۲۴	 (پ) روابط ایران چین
۵۲۵	 اوضاع اقتصادی
۵۲۵	 ۱- کشاورزی و دامداری
۵۲۶	 ۲- صنعت
۵۲۷	 (الف) نساجی (پارچه‌بافی)
۵۲۹	 (ب) صنعت فرش‌بافی
۵۳۰	 (پ) فلزکاری
۵۳۱	 (ت) شیشه‌گری
۵۳۱	 (ث) فولادسازی و ذوب آهن
۵۳۱	 ۳- معادن
۵۳۱	 ۴- مالیات
۵۳۴	 ۵- پول و سکه
۵۳۵	 ۶- بانکداری

- ۵۳۶ ۷- تجارت
- ۵۴۰ صادرات
- ۵۴۰ واردات
- ۵۴۰ راه‌ها
- ۵۴۱ اوضاع اجتماعی (فرهنگ و تمدن)
- ۵۴۱ ۱- نژاد
- ۵۴۲ ۲- طبقات
- ۵۴۲ الف) شاه
- ۵۴۵ ب) وزیر اعظم (بزرگ فرمذار)
- ۵۴۵ پ) رده‌نویان
- ۵۴۶ ۱- موبد موبدان
- ۵۴۷ ۱- موبدان (سار آتش)
- ۵۴۸ ۳- معن
- ۵۴۸ ت) طبقات ممتاز
- ۵۴۸ ت-۱) خاندان‌های بزرگ - بزرگان - نجبا - شاهان محلی
- ۵۵۰ ت-۲) ارتیشاران (جنگیان)
- ۵۵۱ ت-۳) دبیران
- ۵۵۳ ث) شهرنشینان (صنعتگران - تجار - پیسمور - کارگران شهری)
- ۵۵۵ ج) کشاورزان (واستریوشان)
- ۵۵۶ چ) زنان و حقوق خانواده
- ۵۵۷ حقوق خانواده
- ۵۶۱ ۳- دین
- ۵۶۲ الف) دین زرتشتی
- ۵۶۴ زرتشت و اندیشه‌هایش
- ۵۶۴ افسانه تولد زرتشت
- ۵۶۶ نظرات مختلف درباره محل تولد زرتشت و سرگذشت او
- ۵۶۸ تعالیم زرتشت
- ۵۷۱ نماز در دین زرتشت
- ۵۷۱ فلسفه آتش در آئین زرتشت
- ۵۷۲ تاثیر اندیشه‌های زرتشت بر ادیان و مکاتب اخلاقی
- ۵۷۳ آتشکده‌ها
- ۵۷۵ اوستا

۵۷۶		ب) دین زروان
۵۷۷		افسانه زروان
۵۷۸		پ) دین مانی
۵۷۸		زندگینامه مانی
۵۸۰		فلسفه و شریعت مانی
۵۸۱		کتاب‌های مانی
۵۸۲		خدا مانی
۵۸۲		تشیع مانی
۵۸۴		ت) آئین مزدک
۵۸۶		زندگی‌نامه مزدک
۵۸۷		اندیشه‌ها و فلاحه دین مزدک
۵۸۹		ث) دین صابئین (مندیائ)
۵۹۱		عقاید و شریعت صابئین
۵۹۲		ج) مسیحیان در عصر ساسانی
۵۹۴		فرق مسیحی در ایران عصر ساسانی
۵۹۴		گریگوار
۵۹۵		آسوری (آشوری - نستوری)
۵۹۶		يعقوبی
۵۹۶		چ) یهودیت در عصر ساسانی
۵۹۷		ج) بودائی در عصر ساسانی
۵۹۷		زندگینامه بودا
۵۹۸		فلسفه و عقاید بودا
۵۹۸		۴- قوانین
۵۹۹		۵- ارتش (سپاه)
۶۰۲		۶- خط و زبان
۶۰۳		۷- ادبیات و اسطوره‌ها
۶۰۹		۸- نوع لباس
۶۱۰		۹- آداب و رسوم و اخلاق
۶۱۱		۱۰- آموزش و پرورش و آموزش عالی
۶۱۲		آموزش عالی
۶۱۴		۱۱- علوم
۶۱۴		الف) علم پزشکی

- ۶۱۶..... (ب) فلسفه و علم ادیان.....
- ۶۱۷..... (پ) نجوم - ریاضی - هندسه.....
- ۶۱۸..... (ت) تقویم.....
- ۶۲۰..... (ث) جشن‌ها (اعیاد).....
- ۶۲۰..... ۱- جشن‌های ماهانه.....
- ۶۲۱..... ۲- جشن‌های فصلی (گاهانبار).....
- ۶۲۱..... ۳- جشن‌های متعدد.....
- ۶۲۲..... ۴- جشن‌های بزرگ (ملی).....
- ۶۲۲..... ۴- الف) نوروز.....
- ۶۲۳..... ۴- ب) مهرگان.....
- ۶۲۴..... ۴- پ) سده.....
- ۶۲۵..... ۱۲- هنر.....
- ۶۲۶..... الف) موسیقی.....
- ۶۲۹..... ب) نقاشی.....
- ۶۳۰..... پ) گچ‌بری.....
- ۶۳۰..... (ت) نقش برجسته بر روی سنگ (حار).....
- ۶۳۱..... (ث) مجسمه‌سازی.....
- ۶۳۱..... (ج) زرگری و نقره‌کاری.....
- ۶۳۱..... (چ) گلابتون دوزی.....
- ۶۳۲..... (ح) سفال‌گری و موزائیک.....
- ۶۳۳..... ۱۳- معماری.....
- ۶۳۴..... آثار باقی مانده.....
- ۶۳۴..... استان فارس.....
- ۶۳۵..... الف) نقش رستم.....
- ۶۳۵..... الف- ۱) نقش برجسته شاپور اول.....
- ۶۳۶..... الف- ۲) نقش برجسته اردشیر بابکان.....
- ۶۳۶..... الف- ۳) کتیبه‌ای از موبد موبدان.....
- ۶۳۷..... الف- ۴) نقش تاجگذاری نرسی.....
- ۶۳۷..... الف- ۵) نقش بهرام دوم در نبردگاه.....
- ۶۳۷..... الف- ۶) نقش بهرام دوم و درباریان.....
- ۶۳۷..... الف- ۷) نقش هرمزد دوم.....
- ۶۳۸..... الف- ۸) نقش شاپور دوم.....

۶۳۸	الف - ۹) آتشدان‌های سنگی و استودان‌ها
۶۳۸	الف - ۱۰) کتیبه کعبه زرتشت
۶۳۸	ب) نقش رجب
۶۳۹	ب - ۱) نقش برجسته اردشیر بابکان
۶۳۹	ب - ۲) نقش کریتیر
۶۳۹	ب - ۳) نقش شاپور اول
۶۳۹	پ) نت جمشید
۶۴۰	ت) زارون
۶۴۰	ت - ۱) شاپور (محوطه تاریخی بیشاپور)
۶۴۱	ت - ۲) تنگ جربان
۶۴۲	ت - ۳) غار شاپور
۶۴۲	ت - ۴) آتشدان حره گره
۶۴۲	ت - ۵) نقش برجسته اردشیر بابکان
۶۴۲	ت - ۶) کتیبه‌ای از کریتیر
۶۴۲	ت - ۷) آتشدان فراشبد
۶۴۳	ت - ۸) نقش برجسته روستای قندیل
۶۴۳	ث) فیروز آباد
۶۴۴	ث - ۱) کاخ اردشیر
۶۴۴	ث - ۲) قلعه دختر
۶۴۵	ث - ۳) نقش برجسته اردشیر بابکان
۶۴۵	ث - ۴) نقش برجسته اردشیر بابکان
۶۴۵	ث - ۵) آتشدان فیروز آباد
۶۴۵	ث - ۶) پل فیروز آباد
۶۴۶	ج) سروستان
۶۴۷	استان خوزستان
۶۴۷	الف) شوشتر
۶۴۸	ب) دزفول
۶۴۹	پ) شوش
۶۴۹	ت) بهبهان
۶۵۰	ث) رامهرمز
۶۵۰	ج) ایذه
۶۵۰	چ) مسجد سلیمان

- ۶۵۰..... (ح) آثار دیگر عصر ساسانی در نقاط مختلف خوزستان
- ۶۵۱..... استان کرمانشاه
- ۶۵۱..... (الف) کرمانشاه
- ۶۵۱..... الف - (۱) طاق بستان
- ۶۵۶..... الف - (۲) کاخ شاپور
- ۶۵۶..... الف - (۳) آثار شهر قدیمی کرمانشاه
- ۶۵۶..... الف - (۴) کاخ تخت شیرین
- ۶۵۶..... ب) سرپل ذهاب
- ۶۵۶..... ب) قصر شیرین
- ۶۵۷..... ب - (۱) کاخ خسرو
- ۶۵۷..... ب - (۲) چهارطاقی آتشکده ساسانی
- ۶۵۷..... ب - (۱) کربلای بد
- ۶۵۸..... ب - (۴) کوش، مری
- ۶۵۸..... ت) پاوه
- ۶۵۸..... ث) اسلام آباد
- ۶۵۸..... ج) آثار دیگر در استان کرمانشاه
- ۶۵۸..... استان اصفهان
- ۶۵۸..... الف) پل شهرستان اصفهان
- ۶۵۹..... ب) نطنز
- ۶۵۹..... پ) لنجان
- ۶۵۹..... ت) نیاسر
- ۶۵۹..... ث) ایبانه
- ۶۵۹..... استان زنجان
- ۶۵۹..... مرد نمکی
- ۶۵۹..... تاریخ و محل اکتشاف
- ۶۶۰..... مجموعه کشف شده
- ۶۶۲..... آذربایجان (آذربایجان شرقی - آذربایجان غربی - اردبیل)
- ۶۶۲..... الف) محوطه تاریخی تخت سلیمان
- ۶۶۳..... تاریخچه کاوش‌های باستان‌شناسی تخت سلیمان
- ۶۶۵..... نظر مورخان درباره تخت سلیمان
- ۶۶۶..... الف - (۱) دریاچه تخت سلیمان
- ۶۶۷..... افسانه دریاچه شیز

۶۶۸	الف - ۲) آتشکده آذرگشنسب
۶۶۸	الف - ۳) کاخ خسرو
۶۶۹	الف - ۴) زندان سلیمان
۶۶۹	ب) سراب
۶۶۹	ب) سلماس
۶۶۹	ت) ماکو
۶۶۹	استان آستان
۶۷۰	استان گیلان
۶۷۰	الف) قلعه رودبار
۶۷۰	ب) سندس (منطقه سفیدرود)
۶۷۰	پ) جوبین
۶۷۰	استان خراسان
۶۷۱	تربت حیدریه
۶۷۱	استان سمنان
۶۷۱	دامغان
۶۷۱	استان تهران
۶۷۱	الف) ری
۶۷۲	ب) کرج - شهریار
۶۷۲	ب) ورامین
۶۷۳	ت) دژ گل خندان
۶۷۳	استان مرکزی
۶۷۳	محلات
۶۷۳	استان همدان
۶۷۳	استان کهگیلویه و بویراحمد
۶۷۴	استان ایلام
۶۷۴	استان بوشهر
۶۷۴	گناوه
۶۷۴	جزیره کیش
۶۷۴	سیستان و بلوچستان
۶۷۶	استان کرمان
۶۷۷	آثار تمدن ساسانی در خارج از ایران
۶۷۷	الف) عراق

- ۶۸۰..... (ب) هند
- ۶۸۰..... (پ) چین
- ۶۸۰..... (ت) ترکیه (بیزانس) و مصر

- ۶۸۱..... منابع
- ۶۸۳..... منابع تمدن ایلام
- ۶۸۳..... منابع تمدن ماد
- ۶۸۴..... منابع دوره هخامنشیان
- ۶۸۵..... منابع دوره ساسانیان
- ۶۸۶..... منابع دوره ساسانیان
- ۶۸۷..... منابع دوره ساسانی

www.ketab.ir

پیش‌گفتار

به نام یزدان پاک

اینجانب در سال ۱۳۵۴ هـ. ش. در رشته کارشناسی تاریخ از دانشگاه تربیت معلم تهران (دانشسرای عالی) فارغ التحصیل شدم. در ارباب استخدام مدت هشت سال در شیراز و مرودشت به شغل دبیری مشغول بودم. در همان اوایل استخدام را آموزش و پرورش به علت علاقه به تاریخ به نوآوری در تدریس آن پرداختم و کلاس های درس تاریخ را در محیط های متناسب با زمانی که مربوط به آن درس بود برگزار می کردم مانند اینک هنگام تدریس درس تمدن هخامنشی کلاس درس را در تخت جمشید برگزار می نمودم. در سال ۱۳۶۲ به شهرم تهران منتقل شدم.

در طول سال های تدریسم جوانان را ترغیب به پژوهش می کردم. استراحت دانش آموزانم در جشنواره خوارزمی و جشنواره های منطقه ای شرکت می کردند و مقام ممتاز را در دست می نمودند. ضمناً اینجانب در چندین دوره داور جشنواره خوارزمی در منطقه ۱ آموزش و پرورش تهران بودم. در طی سال ها تدریس و پژوهش و نوآوری در تدریس کتاب کمک آموزشی و تست های استاندارد در درس تاریخ مقطع دبیرستان حاصل دقت نظر در سوالات تاریخ می باشد.

اینجانب از سال ۱۳۵۶ تاکنون برگزارکننده تورهای هدفمند و آموزشی دانش آموزی و با دبیران کشوری بوده ام. پکیج های تورهای هدفمند دانش آموزی در سه مقطع آموزشی به سفارش منطقه یک آموزش و پرورش تهران را با همکاری دبیران فرهیخته منطقه یک تهیه کردم و اکنون نیز در مناطق آموزش و پرورش تهران مورد استفاده می باشد. ضمناً از سال ۱۳۸۶ - ۱۳۸۲ به عنوان سرگروه تاریخ منطقه یک آموزش و پرورش تهران مشغول خدمت گذاری بودم.

اکنون نیز با وجود سال‌ها تدریس کماکان با عشق به جوانان و سرزمین محبوبم ایران به تدریس و برگزاری تورهای دانش‌آموزی مشغولم.

لازم به یادآوری است که پس از بازنشستگی در کلاس‌های راهنمایان تور شرکت کردم؛ آنگاه دریافتم که دانشجویان راهنمایان تور به سبب نامرتب بودن رشته تحصیلی شان با تاریخ و پیشینه اماکن تاریخی و باورهای وابسته به آن تا اندازه‌ای بی‌اطلاع هستند و از این روی دست به پژوهش تاریخ ایران باستان در زمینه سیاسی و اجتماعی و اقتصادی و هنر و علوم و آداب و رسوم و دین و غیره و ارتباط آن با گردشگری زدم.

امید رم این کتاب مورد توجه دوستداران تاریخ ایران و راهنمایان گردشگری قرار گیرد.

نگاه میری فرد

۱۳۹۳

مقدمه

به نام یزدان پاک

تاریخ ایران سراسر حوادث غریب و غریب است که شناخت علل بروز هر یک کتابی مفصل است این سرزمین در جایگاهی قرار دارد که در سه تلاقی سه قاره آسیا، اروپا و آفریقا واقع شده و ایران مانند پلی است که شرق و غرب جهان را بهم متصل می‌کند. ایران در طول تاریخ هشت هزار ساله خود مورد تهاجم اقوام مختلف از شرق و غرب عالم قرار گرفته و مردم این سرزمین در فرهنگ مهاجمین یا اثر گذارده‌اند و یا تاثیر پذیرفته‌اند و در اثر آمیختگی فرهنگ‌ها یک فرهنگ ایرانی بالنده پدید آورده‌اند.

در این سرزمین نخستین امواج اهورائی و یکتاپرستی توسط پیامبران ایرانی اشور زرتشت به ایرانی‌ها آموخته شد که راست فکر کنند راست بگویند و راست فکر کنند. نخستین امپراتوری جهانی بر پایه عدل و انسانیت توسط ایرانی‌ها بنیان نهاده شد و کوروش بزرگ مؤسس این امپراتوری نخستین اعلامیه حقوق بشر را صادر کرد و نام ایران و ایرانی را به گوش جهانیان رساند. دانشمندان و شاعران و نویسندگان بزرگ حاصل علم دوستی و نهاد پاک مردم این سرزمین است.

مردم ایران در طول تاریخ باستانی خود بنا به قول مورخان باستان و معاصر به خدا پرستی، راست گویی، منش پاک، وفای به عهد، شجاعت و عشق و تعصب نسبت به خانواده و میهن مشهور بودند. از این رو تاریخ با عظمت ایران شایسته آنست که بارها و بارها درباره آن مطالبی نوشته شود تا فرزندان این سرزمین مقدس از رویدادهای آن با خبر گردند.

اینجانب با عشق به خدا و ایران و تاریخ سرزمینم در پی آن برآمدم که پژوهشی همه جانبه

در تاریخ هزار ساله‌ی ایران باستان بنمایم تا مورد قبول و بهره‌مندی راهنمایان گردشگری و دوستداران تاریخ قرار گیرد.

کتابی که ملاحظه می‌نمایید حاصل پنج سال پژوهشی‌های میدانی و کتابخانه‌ای اینجانب می‌باشد تا جایی که برای مستندسازی به نقاط مختلف ایران سفر کردم و مطالب خود را در این کتاب تحت عنوان آثار باقیمانده نوشته‌ام به امید سربلندی ایران و شادی و نیک بختی مردم ایران زمین در پایان با دعایی از داریوش بزرگ در کتیبه بیستون نوشته خود را به انجام می‌رسانم.

داریوش بزرگ گوید: خداوند سرور هستی بخش دانا این سرزمین را از دشمن، خشکسالی و دروغ محفوظ دارد.

در این شاهنامه که از راهنمایی‌های بی‌دریغ و خیرخواهانه‌ی سرکار خانم صدیق نیک (چرخ تندرستی و سپاسگزاری می‌نمایم و از خداوند برای ایشان تندرستی و شادی آرزو دارم.

نگاه میری فرد

۱۳۹۳